Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2022, NUMMER 177

Datum	4 november 2022
Van	College B&W
Behandeld door	Eelko van den Boogaard
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	ee.van.den.boogaard@utrecht.nl
Kenmerk	10593475
Beleidsveld	Wervengebied

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2022 nummer 177 van Rachel Heijne (GroenLinks), Rick van der Zweth (PvdA), Nadia Stylianou (D66), Anne Sasbrink (PvdD), Esma Kendir (S&S) Charlotte Passier (Volt), Rik van der Graaf (CU) en Jantine Zwinkels (CDA) van 20 oktober 2022 over Werven.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Toelichting vooraf
Na het indienen van onderstaande raadsvragen hebben we de tijdelijke subsidieregeling vastgesteld voor het herstel van kelders in het wervengebied. In onze raadsbrief lichten we de subsidieregeling toe. Bij de brief is eveneens een infographic gevoegd waarin het herstel van de werven in 10 stappen kernachtig wordt toegelicht. De informatie in de brief overlapt met een aantal raadsvragen die hieronder zijn gesteld. Daarom hebben we, waar mogelijk, de raadsvragen soms kort en kernachtig beantwoord en doorverwezen naar de raadsbrief of de infographic.

Vraag 1a Kan het college uitleggen hoe zij uitvoering geven aan de rol van de onafhankelijk procesbegeleider?
Antwoord 1a
We hebben de eigenaren van kelders die worden hersteld als onderdeel van het uitvoeringsplan 2021-2023 gevraagd of ze behoefte hebben aan een onafhankelijk procesbegeleider. Dat bleek niet het geval te zijn. Het overleg over het herstel van kelders is gevoerd tussen de keldereigenaar en omgevingsmanager van de gemeente. De vorm van samenwerking is gewijzigd ten opzichte van het beeld dat er was bij het vaststellen van het programmaplan werk aan de werf in juli 2021. Met de tijdelijke subsidieregeling die we nu hebben vastgesteld, kan een keldereigenaar subsidie krijgen waarmee deze zelf een eigen onafhankelijke expert opdracht geeft een herstelplan op te stellen en een voorstel te doen voor de kostenverdeling. Daarnaast hebben we naar aanleiding van vragen en reacties van keldereigenaren op de Uitgangspunten voor de financiële regeling, besloten tot het instellen van een onafhankelijke adviescommissie. Als gemeente en keldereigenaar een ander standpunt hebben over de vraag of kosten voor het herstelplan subsidiabel zijn en/of over de kostenverdeling kan deze commissie hier een advies over uitbrengen.

Vraag 1b
Denkt het college dat het nuttig kan zijn om hierin een aanpassing te doen, bijvoorbeeld door een neutrale voorzitter aan te stellen die het gesprek tussen bewoners en gemeente over de regelingen kan faciliteren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1b
In de volgende fase vragen we keldereigenaren opnieuw of er behoefte is aan een onafhankelijke procesbegeleider. Die vraag leggen we voor aan alle keldereigenaren die subsidie kunnen krijgen voor het opstellen van een herstelplan in het kader van de tijdelijke subsidieregeling kelders wervengebied. Mocht blijken dat er behoefte is aan een onafhankelijke procesbegeleider, dan gaan we die rol invullen.

Vraag 2a
Hoe wordt hieraan invulling gegeven bij de tijdelijke regeling. Wordt dit ook in samenspraak met de bewoners / eigenaren opgesteld?
Antwoord 2a
Voordat we de uitgangspunten voor de subsidieregeling kelders wervengebied hebben vastgesteld, zijn in de eerste helft van 2022 de eerste contouren hiervan besproken met de meeste eigenaren van de 70 kelders die de komende 2 jaar in aanmerking komen voor herstel. Mede op basis daarvan hebben we Uitgangspunten voor de financiële regeling vastgesteld, waarover we u op 5 juli 2022 hebben geïnformeerd.
In juli en september 2022 zijn al deze eigenaren opnieuw per mail en telefonisch benaderd en gevraagd naar hun vragen en reacties hierop, zodat we deze mee konden nemen in de besluitvorming over de subsidieregeling. Daarop hebben 20 keldereigenaren gereageerd. Met hen hebben we de uitgangspunten besproken. Daarnaast zijn de uitgangspunten meegenomen in de 'keukentafelgesprekken' die we met keldereigenaren voeren over het opstellen van een herstelplan. Naar aanleiding van de participatie zijn de uitgangspunten aangevuld.
De belangrijkste aanvullingen ten opzichte van de uitgangspunten voor de financiële regeling in onze brief van 5 juli 2022 zijn:

- *een adviescommissie velt een technisch onafhankelijk oordeel bij verschil van mening over de kostenverdeling en of kosten subsidiabel zijn;*
- *de regeling geldt met terugwerkende kracht tot 20 december 2019 voor herstel van kelders dat niet kon wachten;*
- *er is een uitstapregeling als na het opengraven van de kelder blijkt dat het herstel toch veel duurder wordt dan was voorzien en als dat voor behoud van veiligheid en erfgoed mogelijk is;*
- *er komt een individueel vooroverleg met eigenaren van wie de kelder wordt hersteld in het kader van de tijdelijke subsidieregeling om het concept herstelplan, subsidieaanvraag en vergunningaanvraag te bespreken.*

Zie ook de raadsbrief over de subsidieregeling en de Nota van beantwoording daarbij. Daarin staat een overzicht van de vragen van keldereigenaren en ons antwoord daarop.

Vraag 2ba
Kunnen deze kosten ook lager uitvallen of wordt de € 25.000,- eigenlijk altijd in rekening gebracht?
Antwoord 2ba
Ja, de kosten kunnen lager uitvallen. De bijdrage van de keldereigenaar is niet een vast bedrag van € 25.000, maar 50% van de kosten. Als de herstelkosten lager zijn dan € 25.000, is de 50% bijdrage van de keldereigenaar lager dan € 25.000. Zie ook de raadsbrief over de subsidieregeling.

Vraag 2bb
Welke kosten vallen hier onder?
* als onomstotelijk vast staat dat schade is toe te wijzen aan de gemeente, betaalt de gemeente 100%
* bij enige twijfel betaalt de gemeente 90% en de eigenaar 10%
Antwoord 2bb
Met de regeling kunnen keldereigenaren subsidie aanvragen voor onderhoud, herstel en waterdicht maken van hun kelders. Tot € 50.000 worden de kosten 50-50 verdeeld en wordt niet gekeken naar schade en schadeoorzaken. Dat zijn de reguliere kosten voor een eigenaar voor het beheer en onderhoud aan een kelder die iedere 30 jaar nodig is. Daaraan betaalt de gemeente de helft mee.
Voor de verdeling van kosten tussen € 50.000 en € 250.000 betaalt de gemeente 90% van de kosten. Als de schade eenduidig, zonder uitgebreid technisch onderzoek, aan de gemeente is toe te schrijven, bijvoorbeeld als schade alleen is ontstaan door te zwaar verkeer, instabiliteit van funderingen van wal- en kluismuren, door boomwortels, dan betaalt de gemeente 100% in plaats van 90%. Als de schade eenduidig, zonder uitgebreid technisch onderzoek aan de keldereigenaar is toe te schrijven, bijvoorbeeld als schade alleen is ontstaan door achterstallig onderhoud, onjuiste verbouwingen of wijzigingen in de structuur van de kelder, dan betaalt de keldereigenaar 100% in plaats van 10%.

Vraag 2bc
Welke kosten vallen hier onder?
Antwoord 2bc
De maatregelen die subsidiabel zijn, moeten bijdragen aan de constructieve veiligheid van de kelder en de instandhouding van erfgoed. De kosten om de kelder te kunnen gebruiken om erin te wonen of werken zijn niet subsidiabel. Zie ook de leidraad subsidiabele kosten bij de raadsbrief.

Vraag 2bd
Bewoners vrezen dat ook kosten die voor de gemeente zouden zijn als openbreken van de straat en vernieuwen riolering hier bij worden geteld, waardoor zij opdraaien voor kosten die niet voor rekening van de eigenaren zou moeten zijn. Kan het college hier duidelijkheid over geven?
Antwoord 2bd
De keldereigenaren betalen niet mee aan de kosten voor herstel van muren, riolering, kabels en leidingen. Dat is ook nooit onderdeel van het plan geweest. De maatregelen kunnen wel onderdeel zijn van het integrale herstelplan. Dat is nodig om maatregelen in samenhang uit te voeren. In het programmaplan werk aan de werf is de zogeheten gevel-tot-gevel benadering aangekondigd. Er is grote samenhang van alle elementen in het gebied. Gestimuleerd wordt deze in het herstel ook steeds in samenhang mee te nemen. Dus naast kelders ook zoveel mogelijk werf- en kluismuren, kabels, leidingen, bruggen, e.d. Deze kosten worden volledig door de gemeente of de kabel- en nutsbedrijven betaald. Zie ook de leidraad subsidiabele kosten bij de raadsbrief. Daar staat bijvoorbeeld bij muren en riolering dat deze kosten voor 100% door de gemeente worden betaald.

Vraag 2be
Eigenaren vrezen dat ook die 10% nog flink in de papieren kunnen lopen en ze weten van tevoren niet wat ze kunnen verwachten. Kan het college een indicatie geven van maximale kosten? Of kan het college hier een maximum op stellen? Wanneer in het proces weet een keldereigenaar dan de volledige rekening?
Antwoord 2be
In de praktijk komt dat erop neer dat voor het herstel van een kelder voor het maximale bedrag van € 250.000, de gemeente € 205.000 betaalt en de keldereigenaar € 45.000. Over de eerste € 50.000 betaalt de keldereigenaar € 25.000 (50%). Over de resterende €200.000 betaalt de keldereigenaar € 20.000 (10%). Als de kosten eenduidig, zonder uitgebreid technisch onderzoek, aan de gemeente of de keldereigenaar zijn toe te schrijven dan betaalt de eigenaar of de gemeente 100% van de kosten voor herstel van de schade, in plaats van de kostenverdeling 90%-10%. Gedacht kan worden aan schade ontstaan door te zwaar verkeer, instabiliteit van funderingen van wal- en kluismuren, door boomwortels, door achterstallig onderhoud, onjuiste verbouwingen of wijzigingen in de structuur van de kelder.

Vraag 2bf
Bewoners geven aan soms te moeten tekenen (akkoord te gaan met de regeling) zonder te weten hoe hoog het totaal precies wordt. Hoe geeft de gemeente hier vooraf zo veel mogelijk inzage in? Is het mogelijk vooraf in de breedte een maximumbedrag te kunnen benoemen voordat bewoners tekenen?
Antwoord 2bf
We vragen keldereigenaren niet om akkoord te gaan met de financiële regeling. Een keldereigenaar kan ervoor kiezen om gebruik te maken van de tijdelijke subsidieregeling voor het herstel van kelders in het wervengebied. Een keldereigenaar kan subsidie krijgen om een bureau opdracht te geven een herstelplan te laten opstellen. Dat bureau maakt ook een voorstel voor de kostenverdeling, Daarna kan de eigenaar subsidie krijgen voor het uitvoeren van het herstelplan.
We hebben keldereigenaren diverse malen bevraagd op hun mening en vragen over de uitgangspunten van de financiële regeling. Dat heeft geleid tot wijzigingen in de subsidieregeling. Zie ook ons antwoord op vraag 2a.
Aan de subsidieverlening wordt de opschortende voorwaarde verbonden dat er een samenwerkingsovereenkomst tussen de eigenaar en de gemeente Utrecht tot stand komt.
Daarin worden afspraken vastgelegd over samenwerking bij de uitvoering van het herstelplan, over de eigendomsverhouding en beheer en onderhoud na afronding van het werk.
Zie ook de stappen 1, 4 en 7 in de infographic over het herstel van de werven in 10 stappen.

Vraag 2bg
Het herstel van de kelders is een lerend proces. Kan het college aangeven of de keldereigenaren die als eerste hun kelders laten herstellen niet voor hogere kosten komen te staan dan de keldereigenaren die aan het eind van de rit hun kelders hersteld krijgen?
Antwoord 2bg
De definitieve subsidieregeling voor het herstel van kelders wordt in 2024 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Als blijkt dat de nieuwe regeling aanmerkelijk gunstiger uitpakt voor keldereigenaren, kan de raad overwegen om te besluiten tot een compensatieregeling voor reeds verleende subsidies.

Vraag 3a
Raadsleden krijgen regelmatig foto's doorgestuurd van vrachtwagens die plastic paaltjes omverrijden. Kunnen deze paaltjes vervangen worden door robuuster soort?
***Antwoord* 3a**
Nee. De paaltjes moeten verwijderbaar zijn omwille van de toegankelijkheid voor nood- en hulpdiensten. Ze zijn van plastic omdat de kans op ernstig letsel voor fietsers bij aanrijding daardoor kleiner is. Daarbij is gebruik gemaakt van de materialen en ontwerpprincipes die zijn voorgeschreven in het Handboek Openbare Ruimte waarover de raad in 2021 is geïnformeerd.

Vraag 3b
Een lastig vraagstuk blijven de vrachtwagens die qua omvang op de grachten mogen rijden, maar te zwaar geladen zijn, Dat baart ons zorgen. Ziet het college mogelijkheden dit probleem aan te pakken?
Antwoord 3b
Er geldt in het wervengebied een vrachtautoverbod. Vrachtwagens mogen niet op de grachten rijden. Zoals ook blijkt uit de Voortgangsrapportage wervengebied wordt dat verbod overtreden. We werken op dit moment aan een projectplan dat aan de Driehoek Utrecht en het Parket Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM) wordt voorgelegd voor akkoord. In het programmaplan werk aan de werf dat de raad in juli 2021 heeft vastgesteld wordt camerahandhaving op basis van kentekenherkenning aangekondigd. We streven ernaar om in de zomer van 2023 camerahandhaving in te zetten voor het vrachtautoverbod, maar zijn hiervoor afhankelijk van het Openbaar Ministerie. Bedrijfsbussen mogen er wel rijden, maar die kunnen te zwaar beladen zijn. We handhaven regelmatig door deze voertuigen te wegen en te beboeten als ze te zwaar zijn. De handhavers in het wervengebied hebben daarvoor weegapparatuur. De meeste bedrijfsbussen voldoen aan de 2 ton aslast. Een klein deel is te zwaar. De meeste daarvan hebben een aslast van 2,1 of 2,2 ton. Als dat wordt geconstateerd, worden daarvoor boetes gegeven.

Vraag 4a
Hoe kijkt het college aan tegen de samenwerking met de eigenaren en de verscheidenheid?
Antwoord 4a
Met de eigenaren van 70 kelders die de komende twee jaar voor herstel in aanmerking komen, zijn gesprekken over samenwerking en ondersteuning bij de voorbereiding en uitvoering van onderhoud en herstel van kelders. De meeste van de eigenaren hebben begrip voor de kostenverdeling in deze pilotfase. Voor hen geeft deze regeling voldoende basis voor samenwerking.
Voor enkele keldereigenaren is dit niet het geval. Zij zijn van mening dat het door de Commissie van Wijzen geadviseerde 'bewijsvermoeden' onverkort moet worden toegepast. Ze zijn van oordeel dat alle ontstane schade door de gemeente is veroorzaakt. Het staat hen vrij om de definitieve subsidieregeling in 2024 af te wachten.
Er zijn brieven ontvangen namens grachtencomités. Daarin wordt onder meer gesteld dat door ons geen uitvoering wordt gegeven aan het raadsbesluit van 15 juli 2021; dat de keukentafelgesprekken met de direct betrokken keldereigenaren geen geschikt middel is en worden vragen gesteld over het proces en uitgangspunten voor de financiële regeling.
We hebben de vragen van deze groep, waarvan we niet goed kunnen inschatten hoeveel en welke keldereigenaren zij vertegenwoordigen, met zorg en aandacht behandeld en beantwoord. In het kader van de transparantie delen wij onze brieven met u.
Daarnaast heeft de wervenmeester contact met veel verschillende keldereigenaren. Ongeveer 30 per maand. Dat gaat hoofdzakelijk over aspecten als beperkt herstel van kelders en over beheer en gebruik buiten de scope van het behoud en onderhoud van erfgoed. Voorbeelden daarvan zijn het graven door nutsbedrijven waardoor lekkage ontstaat, huisaansluiting van kabels en leidingen, wortelopdruk, vochtdoorslag door muren.

Vraag 4b
Wat doet het college om de samenwerking te verbeteren?
Antwoord 4b
De samenwerking met keldereigenaren in het wervengebied is essentieel. Daaraan werken we stap voor stap. We werken aan het verbeteren van samenwerking in het beheer en gebruik, waarin de door ons aangestelde wervenmeester een belangrijke rol heeft. Ook werken we aan het voorkomen van en herstellen van schade van de monumentale kelders en wal- en kluismuren. De verbetering van samenwerking gaat stap voor stap; soms met vallen en opstaan. Hierbij leren we samen met keldereigenaren en ontdekken we wat wel en niet werkt. Om te leren en te reflecteren hebben we onder meer besloten tot de uitvoering van een gatewayreview, waarover we u in de Voortgangsrapportage Wervengebied *hebben geïnformeerd. De aanbevelingen hebben we overgenomen en voeren we uit.*
De tijdelijke subsidieregeling voor de pilot tot 1 juli 2024 voor het herstel van kelders geeft veel duidelijkheid aan de keldereigenaren. Zowel over de financiële bijdrage als over de samenwerking in het herstel van kelders. We gaan de informatie over deze regeling goed communiceren.
De keldereigenaren zijn zelf aan zet om opdracht te geven voor het maken en uitvoeren van een herstelplan en daarvoor subsidie en vergunning aan te vragen. Ze kunnen daarbij worden ondersteund door en opdracht geven aan deskundige bureaus, waarvan de kosten volledig door de gemeente worden betaald.
In de individuele keukentafelgesprekken met de eigenaren die bij het herstel in deze pilotfase betrokken zijn, vragen we steeds opnieuw hoe we hen beter kunnen ondersteunen, op welke onderdelen de samenwerking kan verbeteren en wat ze daarin van de gemeente verwachten. We proberen dat te verbeteren door kennis te delen, financieel bij te dragen, adviezen te geven over bureaus en aannemers die ervaring hebben met de voorbereiding en het herstel van kelders. Daarnaast blijft de wervenmeester aanspreekpunt en alert om signalen op te vangen en voorstellen te doen om samenwerking te verbeteren.
We hebben als onderdeel van de Voortgangsrapportage wervengebied een gatewayreview laten uitvoeren. Daarin zijn o.a.de volgende aanbevelingen gedaan over de verbetering van samenwerking tussen de gemeente en keldereigenaren.

- *Gebruik de tijdelijke regeling als het vertrekpunt voor een zakelijke samenwerking met keldereigenaren. Laat hiermee het verleden achter en focus op de uitvoering.*
- *Kom consequent de afspraken na. Dat is een absolute voorwaarde voor het ontstaan van vertrouwen bij anderen en dus (mogelijk) ook voor het welslagen van het Programma.*
- *Laat externen weten op welke wijze invulling wordt gegeven aan transparantie, maar wees in ieder geval transparant over het proces.*
- *Voer gesprekken over herstel van werfkelders alleen met de individuele eigenaren ervan. Daarin is geen rol voor comités.*

Alle aanbevelingen uit de gatewayreview hebben we overgenomen en worden uitgevoerd. Dit past ook in het samen leren, ontwikkelen en verbeteren.
Zie ook de infographic over het herstel van de werven in 10 stappen.

Vraag 4c
Welke acties wil de gemeente extra ondernemen om bij te dragen aan een veilige en vertrouwde setting voor het komen tot overeenstemming? Zou het helpen als er meer in groepsverband over gesproken kan worden, in plaats van 1-op-1?
Antwoord 4c
Mede op verzoek van de keldereigenaren zelf zijn de gesprekken over het herstel van kelders individueel. Iedere kelder is verschillend. Ons is gebleken dat keldereigenaren zelf willen beslissen over hun eigen kelder en geen behoefte hebben aan betrokkenheid van de buren. Mochten eigenaren gezamenlijk met hun buren of rak met ons of met elkaar in gesprek willen, dan bieden we die mogelijkheid. We vragen de eigenaren om dit zelf aan te geven. Voor de Kromme Nieuwegracht is in maart 2022 een burenoverleg georganiseerd.
In de gesprekken met de eigenaren van 70 kelders die de komende twee jaar voor herstel in aanmerking komen is ons niet gebleken of verteld dat de samenwerking als dwingend of onveilig is ervaren of dat men ervaart dat de regeling erdoor is gedrukt. We hebben op basis van gesprekken met en reacties van de direct betrokken eigenaren van deze 70 kelders uitgangspunten voor de financiële regeling opgesteld. Zie ook de nota van beantwoording die als bijlage bij de raadsbrief over de subsidieregeling is bijgevoegd. Keldereigenaren kunnen van de subsidieregeling gebruik maken, maar zijn daartoe niet verplicht. Keldereigenaren zijn zelf opdrachtgever voor het opstellen van een

herstelplan en het aanvragen van subsidie en vergunningen. Ze zijn zelf (mede)opdrachtgever voor de uitvoering. Daarvoor is gekozen zodat eigenaren zelf autonoom zijn. Zij hebben zelf regie in het voorbereiden en uitvoeren van het onderhoud en herstel van de eigen kelder, waarvoor ze als eigenaar ook verantwoordelijk zijn. Uiteraard helpen we met het beschikbaar stellen van kennis, ervaring en financiële bijdragen

Vraag 4d
Is de wethouder bereid om wat meer naar de voorgrond te treden in het proces, op momenten die zich daartoe lenen? Bewoners geven aan dat zij dit wenselijk vinden.
Antwoord 4d
De wethouder wervengebied is geregeld in het wervengebied. Onder meer bij de start en oplevering van het herstel van wal en kluismuren en van kelders. Hierbij wordt met keldereigenaren gesproken over de afspraken en ervaring met de samenwerking tussen kelder eigenaren en gemeente.
Daarnaast zal de wethouder afhankelijk van onderwerp en de behoefte ook deelnemen aan het nog op te zetten wervenbreed integraal overleg. Dat wordt nader wordt toegelicht in ons antwoord op vraag 4db.
De gesprekken tussen gemeente en keldereigenaren over herstel van kelders en wal- en kluismuren zijn in eerste instantie op ambtelijk niveau. We hebben een programmaorganisatie voor het behoud en herstel van het wervengebied ingericht. Voor de keldereigenaren die werken aan onderhoud en herstel van hun kelder zijn de omgevingsmanager en projectleider het eerste aanspreekpunt. Het eerste escalatieniveau is de programmamanager wervengebied. Als er daarna aanleiding toe is, kan de wethouder wervengebied of het college een actieve rol nemen.
Daarnaast is de wervenmeester de vooruitgeschoven post voor de gemeente voor de regie op beheer en gebruik.

Vraag 4da
Herkent het college dit?
Antwoord 4da
Nee, we herkennen niet dat er teveel wordt gedacht vanuit deelprojecten en dat keldereigenaren niet één aanspreekpunt hebben.
Bij het herstel van wal- en kluismuren en bij het herstel van kelders is een projectleider en omgevingsmanager van het programma wervengebied aanspreekpunt. Wie dat zijn, wordt bij het eerste contact bekend gemaakt en bij de inspectie van kelders. De omgevingsmanagers zijn direct aanspreekpunt voor vragen. Zij zorgen waar nodig binnen het programma wervengebied voor afstemming.
Voor het beheer, gebruik en toezicht van het wervengebied geldt, net als elders in de stad, dat de reguliere organisaties in eerste instantie aanspreekpunt zijn. Als daarbij knelpunten zijn kan de wervenmeester, als vooruitgeschoven post van de gemeente, bij de regie in beheer en gebruik worden benaderd. In de praktijk werkt dat goed.

Vraag 4db
Wat doet het college om dit te verbeteren zodat bewoners één aanspreekpunt hebben of dat de verschillende uitvoerende partijen bewoners bij vragen naar een dergelijk aanspreekpunt kunnen doorverwijzen
Antwoord 4db
We blijven goed communiceren welke projectleider en omgevingsmanager aanspreekpunt is bij herstel van wal- en kluismuren en herstel van kelders. We zullen nadrukkelijker benoemen dat zij ook aanspreekbaar zijn op andere vragen over het beheer en behoud van het wervengebied.
We blijven goed communiceren dat de wervenmeester aanspreekbaar is als vooruitgeschoven post van de gemeente bij de regie in beheer en gebruik en als er knelpunten zijn in de samenwerking met de gemeente.
De samenwerking heeft zich in eerste instantie vooral gericht op samenwerking in het onderhoud en herstel van wal- en kluismuren en kelders. Bij de vaststelling van het programmaplan is ook afgesproken dat er een wervenbreed integraal overleg komt over de functie en het gebruik van het wervengebied. De wervenmeester is dit aan het opzetten. De intentie is om ieder kwartaal een overleg over een specifiek onderwerp te hebben.
Daarover hebben al enkele verkennende gesprekken plaatsgevonden. Gesprekspunten die tot nu toe al zijn genoemd zijn onder meer: het gebruik van de werven en de kelders, de drukte in het wervengebied door toerisme en horeca, groen, verkeer, goederenvervoer, hoe we samen met

keldereigenaren de tijdelijke subsidieregeling gaan evalueren (eind 2023) en de uitgangspunten voor de definitieve subsidieregeling (1e helft 2024).
Zie ook de stappen 1, 4 en 7 in de infographic over het herstel van de werven in 10 stappen.

Vraag 4dc
Ziet het college het nut van het inzetten van een landelijke hulplijn? Zo nee, waarom niet?
Antwoord 4dc
Nee, Dat is in de gesprekken met de keldereigenaren ook niet aan de orde gekomen.
Zoals we in ons antwoord op vraag 4bd staat, hebben we projectleiders, omgevingsmanagers en een wervenmeester. Ons is niet bekend wat met landelijke hulplijn wordt bedoeld en hoe dat kan bijdragen aan de samenwerking tussen gemeente en keldereigenaren kan bijdragen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen werven

20 november 2022

Vragen:

Op 8 september 2022 hebben raadsleden een technische briefing gehad over de actuele ontwikkelingen rondom de werven. De raadsleden hadden het initiatief tot deze technische briefing genomen omdat het dossier werven complex is, een lange geschiedenis heeft en we deze raadsperiode een aantal belangrijke besluiten gaan nemen. Daarom wilden raadsleden in een vroeg stadium bijgepraat worden over de voorgeschiedenis, de stand van zaken, de tijdelijke financiële regeling, de samenwerking met bewoners, wat de betekenis is van het feit dat het wervendossier onderdeel is van het traject risicovolle projecten en welke besluiten ons de komende tijd te wachten staan.

Vanuit de eigenaren kwam de uitnodiging om in gesprek te gaan over hoe eigenaren de samenwerking met de gemeente ervaren. Raadsleden zijn in grote getale op de uitnodiging ingegaan en vroegen om breed eigenaren en bewoners uit te nodigen. Deze bijeenkomst tussen bewoners en raadsleden vond plaats op 6 oktober in het stadhuis.

Het waren twee nuttige en informatieve bijeenkomsten en nav deze bijeenkomsten hebben de fracties van GroenLinks, PvdA, D66, …, …., …. Etc een aantal vragen over de uitvoering van het raadsbesluit de financiële regeling, zwaar verkeer en samenwerking tussen bewoners/ eigenaren en gemeente.

Uitvoering van het raadsbesluit

1. Er lijkt onduidelijkheid over de uitvoering van het raadsbesluit. In het besluit dd. 15 juli 2021 staat bij de tweede bullet:
   2. *Het college opdracht te geven om samen met eigenaren van kelders, die worden hersteld als onderdeel van het uitvoeringsplan 2021-2023, onder leiding van een onafhankelijk procesbegeleider, op basis van het advies van de commissie van wijzen wervengebied, per rak of straat een samenwerkingsarrangement te maken over de samenwerking en financiering van het herstel van kelders, en hierbij de varianten 'bewijsvermoeden' en 'technisch expert-oordeel' voor de kostenverdeling uit te werken en over de voortgang ieder half jaar aan de raad te rapporteren.*
   was:

a. Kan het college uitleggen hoe zij uitvoering geven aan de rol van de onafhankelijk procesbegeleider?
b. Denkt het college dat het nuttig kan zijn om hierin een aanpassing te doen, bijvoorbeeld door een neutrale voorzitter aan te stellen die het gesprek tussen bewoners en gemeente over de regelingen kan faciliteren? Zo nee, waarom niet?

2. **Tijdelijke financiële regeling**
   Momenteel geldt er een tijdelijke financiële regeling voor de periode tot 1 juni 2024. Dit is de voorloper op de definitieve financiële regeling. De kennis en ervaring die de komende twee jaar worden opgedaan, wordt benut bij het opstellen van de definitieve regeling. In het raadsbesluit staat dat de financiële regeling in samenspraak met bewoners wordt opgesteld.
   a. Hoe wordt hieraan invulling gegeven bij de tijdelijke regeling. Wordt dit ook in samenspraak met de bewoners / eigenaren opgesteld?

   b. De fracties hebben nog vragen over kosten die in rekening worden gebracht.
      * de onderzoekskosten zijn volledig voor de gemeente
      * van de reguliere onderhoudskosten is 50% voor rekening van de eigenaar, tot een maximum van € 25.000,-
      a. kunnen deze kosten ook lager uitvallen of wordt de € 25.000,- eigenlijk altijd in rekening gebracht?
      b. welke kosten vallen hier onder?
      * als onomstotelijk vast staat dat schade is toe te wijzen aan de gemeente, betaalt de gemeente 100%
      * bij enige twijfel betaalt de gemeente 90% en de eigenaar 10%
      c. Welke kosten vallen hier onder?
      d. Bewoners vrezen dat ook kosten die voor de gemeente zouden zijn als openbreken van de straat en vernieuwen riolering hier bij worden geteld, waardoor zij opdraaien voor kosten die niet voor rekening van de eigenaren zou moeten zijn. Kan het college hier duidelijkheid over geven?
      e. Eigenaren vrezen dat ook die 10% nog flink in de papieren kunnen lopen en ze weten van tevoren niet wat ze kunnen verwachten. Kan het college een indicatie geven van maximale kosten? Of kan het college hier een maximum op stellen? Wanneer in het proces weet een keldereigenaar dan de volledige rekening?
      f. Bewoners geven aan soms te moeten tekenen (akkoord te gaan met de regeling) zonder te weten hoe hoog het totaal precies wordt. Hoe geeft de gemeente hier vooraf zo veel mogelijk inzage in? Is het mogelijk vooraf in de breedte een maximum bedrag te kunnen benoemen voordat bewoners tekenen?

   c. Het herstel van de kelders is een lerend proces. Kan het college aangeven of de keldereigenaren die als eerste hun kelders laten herstellen niet voor hogere kosten komen te staan dan de keldereigenaren die aan het eind van de rit hun kelders hersteld krijgen?

3. **Zwaar verkeer op de grachten**

Hoewel er verschillende maatregelen zijn genomen om zwaar verkeer op de grachten te weren, komt het nog steeds geregeld voor dat er te zwaar verkeer over de grachten rijdt.

a. Raadsleden krijgen regelmatig foto's doorgestuurd van vrachtwagens die plastic paaltjes omver rijden. Kunnen deze paaltjes vervangen worden door robuuster soort?

b. Een lastig vraagstuk blijven de vrachtwagens die qua omvang op de grachten mogen rijden, maar te zwaar geladen zijn, Dat baart ons zorgen. Ziet het college mogelijkheden dit probleem aan te pakken

4. Samenwerking met gemeente.

Tijdens de technische briefing werd duidelijk dat er flink wordt geïnvesteerd in de samenwerking en relatie met bewoners. Er is een werfmeester en individuele eigenaren worden 1-op-1 benaderd voor keukentafelgesprekken. De aanwezige bewoners (zo'n dertig bewoners op 6 oktober), schetsten een ander beeld en ervaren de samenwerking met de gemeente anders, soms zelfs dwingend en gaven aan dat zij het gevoel hadden dat de regeling erdoor gedrukt wordt.
Tegelijk hebben raadsleden berichten gekregen van bewoners die het niet nodig vonden om 6 oktober te komen, omdat zij tevreden zijn over de samenwerking met de gemeente en goede afspraken kunnen maken.
Het is daarom voor raadsleden moeilijk om zicht te krijgen op hoe de samenwerking verloopt en wat de verhouding is tussen mensen die tevreden zijn en je daarom niet hoort en mensen die van zich laten horen omdat ze zich zorgen maken en niet te spreken zijn over de samenwerking met de gemeente.
a. Hoe kijkt het college aan tegen de samenwerking met de eigenaren en de verscheidenheid?
b. Wat doet het college om de samenwerking te verbeteren?
c. Welke acties wil de gemeente extra ondernemen om bij te dragen aan een veilige en vertrouwde setting voor het komen tot overeenstemming? Zou het helpen als er meer in groepsverband over gesproken kan worden, in plaats van 1-op-1?
d. Is de wethouder bereid om wat meer naar de voorgrond te treden in het proces, op momenten die zich daartoe lenen? Bewoners geven aan dat zij dit wenselijk vinden.

Op 6 oktober gaven diverse bewoners aan dat zij vinden dat er teveel wordt gedacht vanuit deelprojecten en dat ze niet één aanspreekpunt hebben. Bij vragen krijgen zij om die reden vaak als antwoord: 'dat is niet mijn opdracht'

a. Herkent het college dit?

b. Wat doet het college om dit te verbeteren zodat bewoners één aanspreekpunt hebben of dat de verschillende uitvoerende partijen bewoners bij vragen naar een dergelijk aanspreekpunt kunnen doorverwijzen?

c. Ziet het college het nut van het inzetten van een landelijke hulplijn? Zo nee, waarom niet?

Gesteld door:

- Rachel Heijne, GroenLinks
- Rick van der Zweth, PvdA
- Nadia Stylianou, D66
- Anne Sasbrink, PvdD
- Esma Kendir, S&S
- Charlotte Passier, Volt
- Rik van der Graaf, CU
- Jantine Zwinkels, CDA